

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : קיץ תשע"ח, 2018
היקף הבחינה : 2 יח"ל
מספר שאלון : 997102

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

אזרחות - 2 יח'

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה בשאלון זה **ארבעה** פרקים:

פרק ראשון (3X10) 30 נקודות.

פרק שני (20X2) 40 נקודות.

פרק שלישי (1X10) 10 נקודות.

פרק רביעי (2X10) 20 נקודות

סה"כ: 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין

ד. ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנים ונבחנות כאחד.

ה. מלאו את הפרטים הבאים:

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז ההשכלה:
מספר הנבחן בשימה:	שם:
שם נבחן:	קוד מוסד:
שם משפחה פרטי	מקום בחינה:
מס' ת"ז:	

בהצלחה!

שם המעריך:

ציון בחינה:

פרק ראשון (30 נקודות)

לפניכם עשר שאלות. עליכם לסמן את התשובה הנכונה ביותר. לכל שאלה 3 נקודות.

1. בג"ץ הוא -
  - א. מנגנון פיקוח פורמלי/מוסדי.
  - ב. מנגנון פיקוח בלתי פורמלי/ חוץ מוסדי.
  - ג. גוף הקובע את החוקה במדינת ישראל.

2. איזה מן הבאים אינו (לא) אחד מעקרונות המשטר הדמוקרטי?
  - א. פלורליזם.
  - ב. הכרעת הרוב.
  - ג. משאל עם.

3. על פי "פשרת הררי":
  - א. כנסת ישראל תכונן חוקה באופן מידי.
  - ב. הכנסת תחוקק חוקי יסוד, שיהוו בסיס לחוקה בעתיד.
  - ג. בישראל לא תהיה חוקה בעקבות רמת הסכמיות נמוכה.

4. איזה מן הבאים אינו מתפקידיה של הכנסת בישראל?
  - א. קביעת מדיניות וביצועה.
  - ב. חקיקת חוקים.
  - ג. פיקוח על הרשות המבצעת.

5. במדינה מלוכנית (מונרכיה):
  - א. השלטון עובר באמצעות בחירות.
  - ב. השלטון עובר בירושה מדור לדור.
  - ג. השלטון עובר באמצעות הפיכה או שימוש בכוח.

6. אפליה פסולה פירושה:
  - א. חוסר שוויון מסיבות מוצדקות, מתוך הכרה בצרכים שונים.
  - ב. חוסר שוויון מסיבות מוצדקות, במטרה לקדם אוכלוסיות מקופחות.
  - ג. חוסר שוויון מסיבות לא מוצדקות ולא רלוונטיות לנושא.

7. הצעת אי אמון היא:
  - א. אמצעי פיקוח של הרשות המבצעת על הרשות המחוקקת.
  - ב. אמצעי פיקוח של הרשות המחוקקת על הרשות השופטת.
  - ג. אמצעי פיקוח של הרשות המחוקקת על הרשות המבצעת.

8. איזו מן הבאות אינה דרך לקבלת אזרחות במדינת ישראל?
א. אזרחות מכוח חוק השבות.
ב. אזרחות מכוח הלידה בשטחי ארץ ישראל.
ג. אזרחות מכוח הלידה להורה אזרחי ישראל.

9. סובלנות פירושה :
א. הסכמה בין כל הקבוצות בחברה על עקרונות משותפים.
ב. הנכונות לקבל את דעת האחר גם אם היא שונה משלי.
ג. קבלת החלטות בדרך של הכרעת הרוב.

10. מהו הערך המרכזי שמדגישה מדינה סוציאל דמוקרטית?
א. שוויון חברתי-כלכלי.
ב. חירות הפרט.
ג. פלורליזם.

פרק שני (40 נקודות)

עליכם לענות על שתיים מתוך ארבע השאלות הבאות, 11-14.
לכל שאלה 20 נקודות.

11. הכרזת העצמאות
א. הציגו שתי פניות לגורמים שונים, המופיעות במגילת העצמאות. כתבו למי מיועדת הפנייה ומה תוכנה.
ב. האם למגילת העצמאות יש תוקף משפטי מחייב? אם כן – הסבר מהו, אם לא – במה חשיבותה?

12. הבחירות בישראל
א. הציגו והסבירו ארבעה מאפיינים של בחירות דמוקרטיות.
ב. הציגו את המושג "אחוז החסימה" והסבירו את חשיבותו.

13. הרשות השופטת
א. הציגו והסבירו שתי דרכים שבאמצעותן נשמרת הזכות להליך הוגן.
ב. הציגו סיבה אחת לקיומם של בתי דין מיוחדים, והביאו שתי דוגמות לבתי דין מסוג זה.

14. גלובליזציה
א. הסבירו את המושג "כפר גלובלי", והציגו סיבה מרכזית אחת לתופעה זו.
ב. הציגו והסבירו יתרון אחד וחסרון אחד של תופעת הגלובליזציה.

פרק שלישי (10 נקודות)

עליכם לענות על שאלה אחת בלבד מן השאלות 15-16.

15. מספר פעמים בשנה מתקיימים בתל אביב מרתונים, שאליהם מגיעים משתתפים מכל רחבי הארץ. בכל פעם שמתקיים מרתון, נסגרים כל הרחובות סביב אזור הריצה למשך שעות ארוכות. תושבי השכונות הללו מתלוננים כי הדבר פוגע בשגרת חייהם ובזכות בסיסית שלהם.

א. זהו והסבירו את הזכות שעליה יכולים להתבסס תושבי השכונות באזור המרתון.

ב. נמקו את תשובתכם על פי האירוע.

16. הצעת חוק חדשה דורשת, שלוח הזמנים של נבחרי הציבור (חברי כנסת, שרים, ראש הממשלה) יפורסם לציבור, על מנת שהעם יוכל לראות ממה מורכב סדר יומם של נבחרי הציבור ולפקח עליהם. קבוצה של חברי כנסת מתנגדת לחוק זה.

א. זהו והסבירו את הזכות שעליה יכולים להתבסס חברי הכנסת המתנגדים לחוק.

ב. נמקו את תשובתכם על פי האירוע.

פרק רביעי (20 נקודות)

לפניכם ארבע שאלות 17-20.
עליכם לענות על שתי שאלות. לכל שאלה 10 נקודות.

17. ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית

- א. הציגו והסבירו שני חוקים או סמלים, המבטאים את אופייה של מדינת ישראל כמדינה יהודית.
- ב. הציגו והסבירו את מטרתו של הסדר "הסטטוס קוו", וצינו שניים מהסעיפים המופיעים בו.

18. נשיא המדינה

- א. הציגו והסבירו שלוש סמכויות סמליות-ייצוגיות של נשיא המדינה.
- ב. הציגו את סמכות החנינה של הנשיא, והסבירו מדוע יש בה צורך. ניתן להיעזר בדוגמה.

19. מיעוטים בישראל

- א. הציגו והסבירו את השינוי שחל עם השנים במעמדה של האישה בחברה הערבית בישראל.
- ב. הציגו והסבירו שינוי אחד נוסף שהתרחש בחברה הערבית בישראל במעבר מחברה מסורתית לחברה מודרנית.

20. השלטון המקומי

- א. הציגו שני מקורות מימון של השלטון המקומי.
- ב. הציגו את המושג "ועדה קרואה", והסבירו באילו מקרים יש בה צורך. ניתן להיעזר בדוגמה.

ב ה צ ל ח ה !